

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף כג עמוד א

רבי יהודה 	רבי יהודה אומר המילה לכם ממעט את הנטוע לרבים וראה הסבר להלן.	הסבר תנא קמא המילה ונטעתם זה יחיד, ולכן כתוב לכם שמוסיף שגם בנטוע של רבים יש עורלה.	רבי יהודה הסבר המילה ונטעתם זה יחיד+רבים, וכתוב לכם ואין ריבוי אחרי ריבוי אלא למעט ולכן נטוע לרבים לא חייב עורלה.
---	--	---	---

לרבים. רבי יהודה אומר: להוציא את הנטוע לרבים. מאי טעמא דתנא קמא - דכתיב ונטעתם - ליחיד משמע לרבים לא משמע, כתב רחמנא לכם - להביא את הנטוע לרבים. ורבי יהודה - ונטעתם משמע בין לרבים בין ליחיד, ולכם - בין יחיד בין רבים משמע, הוי רבוי אחר רבוי, ואין רבוי אחר רבוי אלא למעט.

הסבר א"ב דף כ"ג עמוד א' מסכת פסחים גמרא - פרק שני - הנאה/איסור הנאה מתרומה, יין למיר, חדש, שרצים, חמץ.

חלק א' ב' במסכת פסחים דף כ"ג עמוד א'

שואלים לגבי תרומה - כתוב וכל זר לא יאכל קדש ולמדנו שמוותר לערבב למיר בין ולישראל בתרומה, דהיינו מותר בהנאה?	רב פפא 	עונה רב פפא זה שונה כי כתוב תרומתכם - שלכם יהיה.
---	--	--

והרי תרומה, דרמנא אמר וכל זר לא יאכל קדש ותנן: מערבין למיר בין ולישראל בתרומה! - אמר רב פפא: שאני התם, דאמר קרא תרומתכם - שלכם תהא. - ואידך: תרומתכם דכל ישראל קאמר. והרי נזיר, דרמנא אמר מחרצנים ועד זג לא יאכל, ותנן: מערבין למיר בין! - אמר מר זוטרא: שאני התם דאמר קרא נזיר - שלו יהא. רב אשי אמר: קדש יהיה גדל פרע שער ראשו - גידולו קדוש, ואין דבר אחר קדוש. מידי ואין דבר אחר כתיב? - אלא, מחוורתא בדמר זוטרא. והרי חדש, דרמנא אמר לחם וקלי וברמל לא תאכלו עד עצם היום הזה, ותנן: קוצר לשחת ומאכיל לבהמה! - אמר רב שמעיה: שאני התם דאמר קרא קצירכם - קצירכם שלכם יהא. ואידך: קצירכם דכל ישראל משמע. והרי שרצים, דרמנא אמר שקף הוא לא יאכל, ותנן: ציידו חיה ועופות ודגים, שנדמנו להם מינין טמאין - מותרין למוכרין לנכרים! - שאני התם, דאמר קרא לכם - שלכם יהא. - אי הכי, אפילו לכתחלה נמי! - שאני הכא, דאמר קרא יהיו - בהויתן יהו. ולחזקיה, למה לי למיכתב לא יאכל ומייתי לכם למישרייה? לא לכתוב רחמנא לא יאכל ולא בעי לכם! אמר לך חזקיה: טעמא דידי נמי מהכא. והרי חמץ, דרמנא אמר לא יאכל חמץ, ותניא, רבי יוסי הגלילי אומר: תמה על עצמך, היאך חמץ אסור בהנאה כל שבעה? - שאני התם, דאמר קרא ולא יראה לך שאר - שלך יהא. - ורבנן: שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה. - ואידך: תרי לך כתיבי. - ואידך: חד בכנכי שכיבשתו וחד בכנכי שלא כיבשתו. - ואידך: תלתא לך כתיבי. - ואידך: חד בשאור וחד בחמץ, וצריכי.

ולגבי חזקיה - מה יעשה עם המילה תרומתכם? והתשובה אבל כתוב עושים עירוב בין למיר דהיינו מותר בהנאה.	שואלים לגבי נזיר כתוב אין לאכול מחרצנים עד זג לא יאכל, דהיינו אסור בהנאה, אבל כתוב עושים עירוב בין למיר דהיינו מותר בהנאה.
--	--

עונה מר זוטרא זה שונה כי כתוב נזיר - שלו יהיה.	מר זוטרא 	רב אשי מה שהוא מגדל-שער-קודש ולא דבר אחר. שואלים הרי אין רמז בפסוק שזה בא לצמצם לדבר אחד? עונים כפי דברי מר זוטרא .
--	--	--

שואלים לגבי חדש כתוב אין לאכול לחם וקלי וברמל לא תאכלו..., דהיינו אסור בהנאה, אבל כתוב קוצר להאכיל בהמה, דהיינו מותר בהנאה?	עונה רב שמעיה זה שונה כי כתוב קצירכם - שלכם יהיה.	רב שמעיה
---	---	--

שואלים לגבי שרצים כתוב אין לאכול שקף הוא לכם לא יאכלו..., דהיינו אסור בהנאה, אבל כתוב ציידים שתפסו מינים כשרים ולא כשרים-מותר למכור לגויים? דהיינו מותר	עונה רב פפא כתוב לכם, שלכם יהיה. שואלים אם יתפוס לכתחילה? ועונים כתוב יהיו - בהויתן שזה בדיעבד.
---	---

שואלים לגבי חמץ למה כתוב לא יאכל-אסור בהנאה, ואז לכם-מותר בהנאה? שלא יכתבו כלום?	עונה חזקיה יש לכתוב לכם בכל מקרה ולכן יש לכתוב לא יאכל לאיסור.	שואלים לגבי חמץ כתוב אין לאכול חמץ - לא יאכל חמץ..., דהיינו אסור בהנאה, רבי יוסי הגלילי סובר שחמץ מותר בהנאה, יש תנא שסובר לא יאכל-לא כולל איסור הנאה?
--	--	---

עונה הגמרא כתוב לא יראה לך שאור - לך שייך לך.	לפי חכמים-שלך אסור לראות, אין איסור על של אחרים, ושל הקדש.	השני יש לך-לגוי כבוש, לך, אחד בשאור ולגוי לא כבוש. ואחד בחמץ.
---	--	---

דברי חזקיה ורבי אבהו כתוב חלב נבילה וחלב טריפה יעשה לכל מלאכה-זה מחלוקת רבי עקיבא	חכם רבי יוסי הגלילי 	אומר למלאכת הקדש-מותר, למלאכת הדיוט אסור? קמ"ל שמותר להבול. לטומאה וטהרה אין צורך בפסוק, אלא לאיסור והיתר. למלאכת הקדש טהור, למלאכת הדיוט טמא? קמ"ל שטהור להבול. לאיסור והיתר אין צורך בפסוק, אלא רק לטומאה וטהרה.
--	---	--

לימא בנאיא יעשו לנ מלאכה, מה דמנוו למוז לנ מלאכה? שינוי למוזאנו גבוה יוא מותר, למלאכת הדיוט יהא אסור - תלמוד לומר לכל מלאכה, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר: שיכול למלאכת הדיוט יהא טהור, למלאכת גבוה יהא טמא - תלמוד לומר לכל מלאכה. ורבי יוסי הגלילי: לטומאה ולטהרה לא איצטרך קרא, כי איצטרך קרא - לאיסור ולהיתר. ורבי עקיבא: איסור והיתר לא צריך קרא, כי איצטרך קרא - לטומאה וליטהרה.

תוספות מסכת פסחים דף כג עמוד א

רש"י מסכת פסחים דף כג עמוד א

נטוע לרבים - ברה"י לצורך רבים ולא כמו שפ"ה באמצע הדרך דקתני במסכת ערלה (פ"א מ"ב) הנטוע לרבים חייב ורבי יהודה פוטר והדר קתני הנטוע ברה"ר והנכרי שנטע והגולן בו' מדקתני בתרי בבי ש"מ תרי מילי נינהו. מערבין למיר בין - בפי' בכל מערבין (עירובין כח.) מפרש טעמא משום דאע"ג דלא חזי להא חי להאי ולא פריך הכא אליבא דמ"ד (שם דף לא.) אין מערבין אלא לדבר מצוה ומצות לאו ליהנות ניתנו. נזיר שלו יהא - תימה לחזקיה נזיר למאי אתא ואית ספרים דגרסינן על נזיר מגלח ואינו מגלח על נזירות אביו. קוצר לשחת ומאכיל לבהמה - אף על גב דהא דקוצר לשחת היינו דווקא לבהמה כדמוכח במנחות בפ' רבי ישמעאל (ד' עא:) מ"מ ומאכיל לבהמה לא משמע ליה דקאי אקוצר לשחת דא"כ לא פריך מידי חדש שאסור הכתוב היינו תבואה גמורה אלא מאכיל לבהמה היינו אפילו חטין גמורין ועל ידי קיטוף כפ"ה ועוד דקתני סיפא רבי שמעון אומר יקוצר ויאכל אף משהביא שליש. קצירכם שלכם יהא - תימה לרשב"א מנ"ל דאתא להכי הא איצטרך לכדרשין במנחות בפרק ר' ישמעאל (דף עב. עב.) שם) קצירכם ולא קציר מצוה וחזקיה נמי לישני הכי וי"ל מדלא כתב ראשית קציר והוי מצי למיכתב קציר וכתב קצירכם שמע מניה תרתי.

לרבים - לצורך רבים, כגון באמצע הדרך לכל עובר. ונטעתם ליחיד משמע - דאין דרך רבים לנטוע, ולכל חד וחד קאמר ונטעתם. מערבין למיר - עירוב תחומין בין, אף על פי שסעודה שאינה ראויה לו היא, הואיל ואי מתשיל אנזירותיה שריא ליה - מערבין, וכן לישראל בתרומה, דאי בעי מיתשל עליה, דתרומת טעוט אינה תרומה, והדרא לטיבילה, והדר מפריש עלה מינה וכו'. תרומתכם - ונחשב לכם תרומתכם, ובתרומת מעשר דמפרשי לויים כתיב, ותרומה גדולה איתקש בההוא קרא, כדכתיב כדגן מן הגורן - דהיינו תרומה גדולה. ואידך - חזקיה, דאמר לא תאכלו לא משמע הנאה, האי תרומתכם לאו למישרי הנאה אתא, אלא: תרומתכם דכל ישראל קאמר, ואורחיה דקרא לאישתעווי הכי, ישראל לאו דוקא, דהא בלויים כתיב. גידולו - שיער שלו אסור בהנאה, וטעון שריפה, כדכתיב ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים. מידי ואין דבר אחר כתיב - דילמא גידולו, והוא הדין לדבר אחר, דמאי מיעוט כתב הכא? חדש - לפני העומר. קוצר לשחת - אף על גב דכתיב עומר ראשית קצירכם אל הכהן דמשמע דאסור לקצור לפני העומר - מותר לקצור לשחת כשהוא עשב, דלאו קציר הוא.